

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Peccatum omissionis externum tunc demùm committitur, dum
tempus est ponendi actum præceptum; internum verò, dum expressè
quis, vel interpretativè vult omittere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

populum specialiter instruendum de peccato originali, eò quòd non sufficiat generaliter ipsum instrui, quòd Christus mortuus sit, ut nos liberaret à servitute diaboli, in quam nos primi parentes conjecerunt, per esum fructus vetiti. Nam quia *in causa duorum hominum, quorum per unum venundati sumus sub peccato, per alterum redimimur à peccatis; per unum præcipitati sumus in mortem, per alterum liberamur ad vitam; quorum ille nos in se perdidit, faciendo voluntatem suam, non ejus à quo factus est; iste nos in se salvos fecit, non faciendo voluntatem suam, sed ejus à quo misus est: in horum (inquam) duorum hominum causa propriè fides Christiana consistit*, inquit Augustinus l. 2. de peccato originali c. 24. Unum proinde ex præcipuis, de quibus populus Christianus specialiter instruendus est, peccatum est originale, ob rationes sequentes.

- 218 Prima est, quia, sine noticia peccati originalis, non satis percipitur mysterium redemptionis nostræ: utpote quæ præsupponit captivitatem, maximè vastam illam, quæ universum genus humanum à momento suæ conceptionis detinetur sub captivitate peccati & diaboli.
- 219 Secunda, quia per notitiam illam fideles discunt soli divinæ misericordiæ adscribendum esse, quòd cum infinitis aliis in peccato originali extinctis, in infernum præcipitati non sint, antequam baptizati.
- 220 Tertia, per notitiam peccati originalis, pœnarumque illius in altera vita, cohiberi nata

est parentum negligentia, in sollicitè cavendo, ne proles extinguatur in utero; ne abortus procuretur; ne fortis matrum passionibus præmaturè effundatur, &c.

Quarta, per eandem notitiam fideles facile intelligunt, tot parvulorum miserias quoad corpus & animam, Deo adscribendas non esse, sed originali peccato.

Quinta, facile etiam per eam intelligunt, tot ignorantias nostras, tot concupiscentias, tantæque ad malum propensiones, & inordinatas passiones, atque ad resistendum imbecillitates, ex eodem provenire.

Sexta, per notitiam etiam peccati originalis, memoratorumque effectuum ipsius, facile convincuntur de obligatione, quæ adstringuntur ad tam bonam puerorum suorum educationem, ut suis ipsos instructionibus adversus effectus istos vigilanter præmuniant.

Septima, per eandem facile demonstratur justitia divini judicii, quo tot olim Gentes permisit, atque etiamnum permittit ingredi vias suas, sine noticia rerum ad salutem pertinentium.

Octava, per eam facile tandem cognoscitur, nemini justam esse causam conquerendi de defectu gratiæ ad ista vel illa peccata vitanda, vel præcepta implenda: cuicumque enim gratia necessaria conceditur, ex pura Dei misericordia conceditur, cuicumque denegatur, ex justitia negatur, in pœnam præcedentis peccati, saltem originalis, prout S. Thomam cum Augustino docentem vidimus capite præcedenti.

P A R S I V.

De peccato omissionis. Deque causis à peccato actuali excusantibus.

C A P U T P R I M U M.

Peccatum omissionis externum tunc demùm committitur, dum tempus est ponendi actum præceptum; internum verò, dum expressè quis, vel interpretativè vult omittere.

I Rima pars assertionis constat ex doctrina S. Thomæ p. 1. num. 238. relata. Secunda pars clara est, quia eo ipso quo homo vult omittere actum præceptum, peccare vult peccato omissionis. Unde peccatum internum omissionis, Sacri v. g., die sabbathi incurrit, qui tunc statuit omittere Sacrum die Dominico. Per consequens ille qui die sabbathi ire statuit venatum in locum remotum, de factoque ad venationem discedit, prævidens securam inde Sacri omissionem die Dominico, non solum peccat volendo illam omissionem, sed & cum ea voluntate discedendo.

Quia discessus est causa effectivæ omissionis Sacri præcepti, ideòque participat malitiam ipsius. Sicut & omnis actus taliter impossibilis cum actu præcepto, ut reddat hominem impotentem adimplere præceptum, etiam pro casu quo ipsum pœniteret voluntatis omittendi actum præceptum. Quia ad hoc se impotentem reddendo, voluntatem obfirmat in malo; novum proinde peccatum incurrit voluntatis resipiscere nolentis. Exemplum est in eo qui factâ resolutione omittendi horas, toto navigationis tempore, consensâ navi, Breviarium in mare projicit.

2 Neque tunc impotentia à peccato excusat : quia non est antecedens, sed consequens ; nec involuntaria, sed omninò voluntaria : utpote ex perversa ipsius voluntate proveniens. Si tamen de ista perversitate, ademptaque sibi potestate doleret, intra tempus quò horà adhuc recitari possent ; subsequens ommissio externa tunc in se peccatum non esset : utpote per dolorem illum seu resipiscentiam facta in se involuntaria ; tamen ante resipiscentiam contracta fuisset interna ommissionis malitia.

3 Hinc sequitur, quòd iste in foro interno, seu conscientia, non incurreret censuram, si qua foret externa ommissioni annexa. Eam tamen probabilis incurreret in foro externo, id exigente disciplina Ecclesiae ; eò quòd ommissio illa originem haberet ex mala voluntate ; sicut in casu quo voluntariam quis posuisset causam pollutionis, vel occisionis proximi, in ipsum explodendo, vel feminam aut seipsum libidinosè tangendo, licet ante mortem vel pollutionem de eo doleret, nec mortem jam, vel pollutionem impedire valeret, censuram homicidio annexam in foro externo incurreret. Ita Wigers 1. 2. q. 72. a. 6. n. 18. tamen non incurrere putet Escobar 1. 4. n. 242. & 243. referens Sorum, Sanchez, Salas, &c.

4 An etiam pollutio tunc reservata foret, in Religionibus ubi reservatur pollutio voluntaria? Videtur aliquibus quòd non. Tum quia reservatio forum internum respicit. Tum quia non reservatur nisi actus consummatus, qui, in illo casu, non est voluntarius in se, nec in causa : utpote per poenitentiam retractata, anrequam haberet effectum. Aliis ad casum reservatum sufficere videtur actus consummatus in causa, quæ licet jam non amplius voluntaria sit, voluntariè tamen posita fuit. Quidquid de eo sit, foret haud dubiè casus reservatus, si sequeretur ex causa voluntaria non retractata, tamen impediri non posset eà posita. Quia tunc foret in se peccatum, secundum se confitendum ; licet hoc negent Vasquez, Layman, Amicus, &c. hoc in puncto nimis laxè sentientes. Videnda quæ dixi p. 1. cap. 24. & 25.

CAPUT II.

Non omnis actus conjunctus cum ommissione culpabili, etiam impossibilis cum eo qui omittitur, participat malitiam ommissionis, sed ille dumtaxat, qui causa est ommissionis.

5 Ratio est quia sunt plerique actus, qui nullo modo se habent antecederet ad ommissionem, sed merè concomitanter ; nec ad eam se habent per se, sed per accidens, ut sunt illi quos homo vult propter seipfos, non propter ommissionem ; eò quòd homo ita sit comparatus, ut etiam si actus illos non poneret, actum præceptum nihilominus ommitteret. Quo casu cum homo propter illos non omittat facere quod debet, in illis non vult ommissionem. Cur ergo participarent malitiam ommissionis? Tunc so-

lùm eam participarent, dum per eos sibi potestatem adimeret in futurum adimplendi præceptum, casu quo de omittendi voluntate poeniteret. Quia tunc causa foret ommissionis, saltem continuatæ, uti n. 1. declaratum est.

Omnis etiam actus (quàmlibet aliàs bonus) ommissionis malitiam eo ipso participare incipit, quo incipit per se esse causa moralis ipsius. Partim quia fit, quando non debet ; partim quia malum est omne quod per se mali causa est, juxta illud : *Non potest arbor bona fructus malos facere.*

CAPUT III.

Plurima sunt ommissiones culpabiles, ad quas major fidelium pars vix reflexit, licet non solum peccata sint, sed & proxima plurimum aliorum peccatorum occasiones.

Tales sunt ommissiones actuum virtutum, 7 qui necessarii sunt ad actus præceptos aliarum virtutum. Nam ommissio, seu neglectus, v. g. orationis, occasio est lapsus in mortale peccatum, per defectum fortitudinis contra tentationem, juxta illud : *Vigilate & orate, ne intretis in tentationem.* Rara etiam de Deo cogitatio, frequenter causa est jacturæ divini amoris, qui animæ vita est, quæ sine amore non consistit.

Talis quoque est ommissio, seu neglectus 8 pascendi animam devotâ consideratione veritatum Evangelicarum, aliisque exercitiis pietatis, quibus idem amor inchoatur, nutritur, roboratur, perficitur. Talis denique ommissio & neglectus discendi ea quæ ad proprium cuiusque statum pertinent, sicut & neglectus cavendi à vita dissipata, irregulari, laxiore, sine poenitentia, sine vigili sui custodia, sine cura corrigendi venialia. Cum tali namque vita divinus amor vix aut ne vix quidem subsistere potest. Peccator proinde censendus non est ex toto corde ad Deum conversus, nisi in eo se emendet, correctisque negligentis istis, vitæ christianæ exercitia, iis contraria, sedulo amplexus fuerit.

Et quid hinc confectarium est, nisi quòd 9 seipfos decipiunt Christiani multi, quibus cura non est, nisi cavere à criminibus grossioribus & corporalibus, non autem à spiritualibus, à superbia utique & sæculi deliciis ac vanitatibus? Fateor nihilominus inter occasiones grossiorum criminum, ommissionesque actuum supradictorum, istud esse discriminis, quòd priores ut plurimum conjunctæ sint cum mortali peccato ; ommissio verò exercitii præfatarum virtutum, tamen non parvi ad salutem sint momenti, sic consideranda non sit, quasi unaquæque ommissio in particulari censenda sit proxima peccati mortalis occasio ; & ideò poenitens ob eam absolutione censendus non est indignus, nisi negligentia tanta fuerit, ut argumento sit, animam notabiliter deficere in studio salutis, curaque divini amoris, atque